

Písanie veľkých písmen

Písaniu veľkých písmen v slovenčine sa podrobne venuje celá kapitola v Pravidlách slovenského pravopisu (2000) na stranách 50 až 75. Predsa sa však v praxi stretávame s nejednotným písaním začiatočných písmen v niektorých druhoch pomenovaní. Túto rozkolísanosť neraz spôsobuje vplyv cudzích jazykov, ktoré vo svojom pravopisnom úze častejšie uplatňujú veľké písmená (napr. nemčina) alebo píšu v nadpisoch a názvoch každé plnovýznamové slovo s veľkým začiatočným písmenom (napr. angličtina). V súvislosti s prenikaním týchto jazykov do všetkých oblastí spoločenského života sa v poslednom období niektoré inojazyčné postupy tlačia aj do slovenských textov, čo je zbytočné a nesprávne.

V spisovnej slovenčine sa s **veľkým začiatočným písmenom** píšu predovšetkým **vlastné mená**, t. j. pomenovania jedinečných osôb, zvierat alebo neživých predmetov. Všeobecné pomenovania píšeme s malým začiatočným písmenom.

S cieľom prispieť k zjednoteniu písania názvov v súlade so spisovnou normou slovenského jazyka uvádzame niektoré typy pomenovaní, v ktorých sa najčastejšie vyskytujú chyby.

Názvy s malým začiatočným písmenom

S malým začiatočným písmenom píšeme:

1. názvy jednotlivých odborov, sekcií a iných organizačných jednotiek na ministerstvách a v iných úradoch a organizáciách:

- sekcia medzinárodnej spolupráce MK SR,
- odbor jazykovej kultúry sekcie kultúrneho dedičstva MK SR,
- colný odbor MF SR,
- personálny a organizačný odbor MŠ SR,
- oddelenie dopravy Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy,
- kancelária ministra kultúry,
- kancelária vedúceho úradu;

2. názvy povolání, funkcií a hodností:

- minister kultúry SR,
- hlavný hygienik SR,
- predseda Najvyššieho súdu SR,
- komisár pre vonkajšie záležitosti EÚ,
- vysoký komisár OSN pre utečencov,
- generálny tajomník RE,
- prezident Prezídia FNM SR,
- guvernér Národnej banky Slovenska,
- generálny prokurátor SR;

3. názvy zákonov, vyhlášok, vládných nariadení, rezolúcií, smerníc, rozhodnutí, opatrení a pod.:

- opatrenie MK SR č. 1914/2000 o vyhlásení kodifikovanej podoby štátneho jazyka,
- zákon NR SR č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov,
- rozhodnutie rady č. 95/563/ES (dokument EÚ),

- nariadenie rady č. 89/552/EHS (dokument EÚ),
- odporúčanie Rady Európy č. 848 (1978),
- vyhláška MV SR č. 347/1997, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o označovaní ulíc a iných verejných priestranstiev a číslovaní stavieb,
- pokyn ministra kultúry SR č. MK 1748/2000-1,
- príkaz ministra kultúry SR č. 68/1998 na zabezpečenie vybavovania sťažností a petícií fyzických a právnických osôb.

Názvy s veľkým začiatčným písmenom a správne písanie ich skráténých podôb

Pri viacslovných pomenovaniach, ktoré sú vlastnými menami, s veľkým začiatčným písmenom sa píše len prvé slovo názvu (napr. Slovenská akadémia vied). Len ak sa súčasťou viacslovného vlastného mena stane iné vlastné meno, je veľké písmeno aj vnútri názvu (napr. Organizácia Spojených národov). Za vlastné meno sa pokladá len plný (oficiálny) názov, prípadne názov s presným určením sídla, miesta či rozsahu pôsobnosti. Ak v ďalšom kontexte použijeme namiesto plného názvu neúplný (skráténý, zástupný) názov, píšeme ho s malým začiatčným písmenom (väčšinou ide o druhové pomenovanie, ktoré je súčasťou viacslovného názvu)*; napr.: „Vláda Slovenskej republiky na svojom rokovaní 14. februára 2001 schválila Koncepciu starostlivosti o štátny jazyk Slovenskej republiky uznesením č. 131. V súvislosti s plnením koncepcie prijala porada vedenia ministerstva kultúry konkrétne opatrenia na zvyšovanie jazykovej úrovne v rezorte kultúry.“ Takýto skráténý názov možno použiť iba vtedy, ak je zo súvislosti zrejmé, ktoré úplné viacslovné vlastné meno nahrádza.

Názvy úradov, inštitúcií a organizácií **

Plný neskráténý názov	Skráténý (zástupný) názov
Úrad vlády Slovenskej republiky	úrad vlády
Národná rada Slovenskej republiky	národná rada
Najvyšší súd Slovenskej republiky	najvyšší súd
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky	ministerstvo kultúry alebo ministerstvo
Krajský úrad v Trnave	krajský úrad
Pedagogická fakulta Univerzity Komenského	pedagogická fakulta alebo fakulta
Európska organizácia pre posudzovanie zhody	európska organizácia alebo organizácia
Európska odborová konfederácia	odborová konfederácia alebo konfederácia
Generálny direktoriát RE č. 4 pre kultúru	generálny direktoriát
Európsky sociálny fond	európsky fond alebo fond

* Okrem tých prípadov, ktoré sú uvedené v Pravidlách slovenského pravopisu na str. 51.

** Slovo vláda sa ustálene píše s malým začiatčným písmenom aj vtedy, ak sa uvádza v plnom znení: vláda Slovenskej republiky.

Názvy významných oficiálnych dokumentov, zmlúv a dohôd

Plný neskráténý názov	Skráténý (zástupný) názov
Ústava Slovenskej republiky	ústava
Zmluva o založení Európskeho spoločenstva	zmluva

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Bieloruskej republiky o spolupráci a vzájomnej pomoci v colných otázkach	dohoda
Európsky dohovor o ochrane archeologického dedičstva	dohovor
Koncepcia letectva Armády Slovenskej republiky	koncepcia

Názvy iných dokumentov a rozličných správ, ktoré majú zvyčajne interný charakter a nemajú širší dosah, nepokladajú sa za vlastné mená a píšú sa s malým začiatočným písmenom, napr. správa o realizácii rozpracovania Koncepcie starostlivosti o štátny jazyk Slovenskej republiky v pôsobnosti rezortu kultúry